

DOING BUSINESS ÎN MOLDOVA

Autorul: studenta gr.EI-0818 Redea Ana

Conducatorul științific: doctor în economie, conf.univ.Buzu Olga

Universitatea Tehnică a Moldovei

Unul din obiectele strategice a tuturor țărilor din lume este susținerea și crearea condițiilor favorabile pentru dezvoltarea businessului în interiorul țării. Anume în acest scop Corporația Financiară Internațională, care este una din organizațiile ale Băncii Mondiale, este preocupată de raportul anual sub denumirea de „doing business” în care se cercetează foarte amănunțit activitatea de antreprenoriat după anumite criterii specifice, după care toate țările sunt ierarhizate în funcție de ușurința inițierii unei afaceri. Scopul principal articolului prezent constă în determinarea locului, care ocupă Republica Moldova în lume după criteriile selectate de “Doing Business”, și totodată, se efectuează o analiză a situației în acest domeniu în Republica Moldova.

Business, ierarhizarea, antreprenoriat, afacere, analiză.

Schimbarea nu vine din cer.
Vine din acțiunea umană.
(Tenzin Gyatso)

Toate paginile de pe internet sunt ilustrate cu afișe despre business. Toate titlurile din acestea afișe ne îndeamnă să începem o carieră de sinestătător, o afacere proprie, un mic business. Da, de a fi proprietar al businessului propriu este o propunere tentantă, dar cât de posibilă și avantajoasă? Nu demult am citit un raport ce se numea „Doing business 2011”. În general acesta este al optulea raport, prezentat de Corporația Financiară Internațională, care este una din organizațiile ale Băncii Mondiale. Rapoartele „Doing business” sunt prezentate anual, începând din anul 2003.

În raport se studiază reglementarea de către stat a activității de antreprenoriat. Cercetărilor au fost supuse 183 țări din lume. Țările sunt ierarhizate în funcție de ușurința inițierii unei afaceri. Primele locuri ocupă țările cu cele mai optime condiții pentru dezvoltarea businessului, iar ultimele locuri sunt ocupate de țările cu o economie nefavorabilă și condiții aspre pentru înființarea unei afaceri.

În calitate de criterii de comparație au fost selectate următoarele indicatori, care reflectă situația în țară: înregistrarea companiei; obținerea autorizației pentru construcții; conectarea la sistemul de energie electrică; înregistrarea proprietății; sistemul de creditare; protecția investitorilor; impozitare; comerțul internațional; garantarea executării contractelor; posibilitatea insolvenței proiectului.

Obiectivul articolului prezent constă în determinarea locului, care ocupă Republica Moldova în lume după criteriile selectate de “Doing Business”.

Totodată, un interes deosebit prezintă o analiză comparativă a situației în acest domeniu în Republica Moldova în comparație cu țările vecine Ucraina, Federația Rusă, România, Belarusia, Bulgaria.

În tabel de mai jos am analizat reitingul al țărilor selectate, în dependență de locul amplasării în raportul „doing business 2011” după zece indicatori.

Reitingul țărilor europene în raportul „doing business 2011”

Tabelul nr.1

Țările	Reitingul	Criteriile de comparație			
		Înregistrarea companiei	Obținerea autorizației de construcții	Conectarea la sistemul de energie electrică;	Inregistrarea proprietății
Bulgaria	59	49	128	133	66
Belorusia	69	9	44	175	4
Romania	72	63	123	165	18
Moldova	81	88	164	160	18
Federatia Rusă	120	111	178	183	45
Ucraina	152	112	180	169	166

Țările	Criteriile de comparație					
	Creditare	Protecția investitorilor	Impozitare	Comerțul internațional	Garantarea executării contractelor	Posibilitatea insolvenței proiectului
Bulgaria	8	46	69	91	87	90
Belorusia	98	79	156	152	14	82
România	40	111	181	140	44	156
Moldova	40	111	83	134	26	91
Federația Rusă	98	111	105	160	13	60
Ucraina	24	111	181	140	44	156

[sursa: doingbusiness.org]

Iar primele 5 locuri în acest an, după aceleași criterii, ca și țările enumerate mai sus, au fost luate de Singapore, Hongkong, Noua Zelandă, SUA, Dania.

Moldova a ocupat locul 81, a întrecut țările vecine cum ar fi Federația Rusă (locul 120) și Ucraina (locul 152), se află nu departe de România (locul 72). Este o poziție bună pentru așa țară mică (din punct de vedere geografic) și tânără (după obținerea independenței).

Fiecare din aceste țări se ocupă cu reglementarea și favorizarea climatului pentru întemeierea businessului.

În Bulgaria au fost create condițiile mai favorabile pentru desfășurarea comerțului internațional, prin prezentarea declarațiilor vamale în mod electronic. Modificările apărute în Codul Comercial au extins drepturile creditorilor garanți și au dat posibilitatea creșterii transparenței procesului de insolvență.

Belorusia a simplificat procesul de transferare a proprietății, de asemenea a anulat o serie de taxe, inclusiv taxele pentru vânzări. Belorusia a consolidat protecția investitorilor prin impunerea divulgării a informației către consiliul administrației. Cu toate acestea, a devenit mai dificil executarea contractelor datorită creșterii termenilor de soluționare a litigiilor comerciale.

România a simplificat sistemul de impozitare pentru companii, prin introducerea unor sisteme de plăți electronice și forma unitară de plată pentru contribuțiile de asigurări sociale. De asemenea, a fost anulat impozitul anual. Totodată România a complicat procedura pentru crearea întreprinderii, prin introducerea unei cerințe de prezentare unui certificat ce confirmă lipsa datoriilor fiscale ale companiei.

Federația Rusă a simplificat procedura de înregistrare a transferului proprietății prin eliminarea cerinței de pașapoarte cadastrale pentru terenuri. De asemenea, a simplificat procedurile de comerț internațional prin reducerea numărului de documente necesare pentru export sau import a tranzacțiilor și cheltuielilor legate de ele.

Ucraina a simplificat sistemul fiscal prin reviziunea și armonizarea legislației fiscale, reducerea ratelor de impozitare precum și unificarea contribuțiilor pentru asigurările sociale. Cu toate acestea, procedura de comerț internațional s-a complicat prin introducerea unor controale suplimentare la vamă a bunurilor pentru import.

Republica Moldova a simplificat procedura pentru înființarea întreprinderilor, prin introducerea unor sisteme noi în Camera Inregistrării de Stat, precum și îmbunătățirea procesului de judecată prin introducerea instituției judecătorești private. Modificări în legea despre faliment a acordat drepturile de prioritate a creditorilor garanți. De asemenea, crearea primului birou privat de creditare a îmbunătățit sistemul informațional de creditare.

În rezultatul analizei efectuate pot fi formulate următoarele concluzii:

1) Locuri mari au obținut țările care primii au declarat despre ieșirea din URSS. Ei au reușit să creeze cele mai bune condiții pentru afaceri.

2) Și dacă Moldova a reușit să intre în topul de primele 100 de țări, pe când așa țări ca Federația Rusă și Ucraina au rămas cu mult în urmă. Aici merge vorba despre monopolismul partidelor din aceste țări, care este un factor negativ, ce ne urmărește încă din timpurile URSS.

Oricum și la noi sistemul nu e perfect, și dacă corupția nu o putem da jos, atunci încercăm să facem unele modificări în sfera businessului. Din 2004 până în 2011 s-au făcut modificările, de exemplu, cum ar fi perioada pentru înregistrare a întreprinderii s-a redus de la 42 de zile până la 10 zile. S-a redus și numărul procedurilor pentru înregistrarea întreprinderii de la 11 la 8, și numărul procedurilor pentru autorizația de construcție s-a micșorat de la 30 la 27. Costurile pentru înregistrarea proprietății au scăzut cu 0.9%. Dar ce

ține de comerțul internațional, protecția investitorilor, aici trebu să luăm exemplul de la țările cu economia dezvoltată. Garantarea executării contractelor și posibilitatea insolvenței proiectului a scăzut puțin în anii crizei, dar oricum Republica Moldova a simțit efecte secundare ale crizei, deoarece sectorul său bancar nu a fost într-o puternică interconectare cu cel internațional. Cu toate acestea Moldova a intrat în cele douăsprezece țări care au reușit să reglementeze activitatea businessului după câteva indicatori de mai sus în ultimii ani. Două treimi din aceste țări sunt țările cu nivel de venit scăzut sau mediu.

Nivelul de venit al țărilor europene

Tabelul nr.2

Țara	Regiunea	Nivel de venituri	Venitul național brut pe cap de locuitor (\$)	Populația	Reiingul țărilor
Federația Rusă	Europa	Venituri supramedii	9 910	141 750 000	120
România	Europa	Venituri supramedii	7 840	21 449 980	72
Bulgaria	Europa	Venituri supramedii	6 240	7 561 910	59
Belorusia	Europa	Venituri supramedii	6 030	9 645 000	69
Ucraina	Europa	Venituri submedii	3 010	45 759 961	152
Moldova	Europa	Venituri submedii	1 810	3 561 105	81

[sursa: doingbusiness.org]

Cu părere de rău Republica Moldova este cea mai săracă din țările prezentate în tabel, după care urmează Ucraina cu veniturile populației submedii. Bulgaria și Belorusia sunt practic la același nivel. Venitul național brut pe cap de locuitor a acestor țări este practic de 3.4 ori mai mare decât cel al moldovenilor. Venitul național brut pe cap de locuitor a Moldovei este de opt ori mai mic decât cel al Federației Ruse. România pe acest criteriu a întrecut Republica Moldova de 6 ori.

Este surprinzător că țara cu nivel de venituri submedii totuși a reușit să favorizeze condițiile pentru crearea businessului în țară în comparație cu Federația Rusă (locul 120) unde veniturile pe cap de locuitor sunt deopt ori mai mari, și Ucraina (locul 152), chiar dacă veniturile acestei depășesc veniturile moldovenilor doar cu 1.7%

În total se număra cizeci și patru de țări cu nivel de venituri submedii, din care Republica Moldova ocupă al nouălea loc după ușurința inițierii unei afaceri, pe când țara vecină Ucraina la fel cu venituri submedii pe cap de locuitor ocupă doar patruzeci și unulea loc.

Ceia ce ține de țările cu venituri mai mari decât medii se desting patruzeci și nouă de țări care au intrat în această categorie, care la fel se clasifică după condițiile cele mai optime pentru inițierea businessului. Bulgaria s-a plasat pe al șaptesprezecelea loc, locul douăzeci și unulea îi aparține Belarusiei, România a luat locul douăzeci și trei, Federația Rusă a ocupat doar locul patruzeci din cele patruzeci și nouă existente.

Reeșă că totuși problema nu constă în bani, rolul statului în activitatea antreprenoriatului este cu mult mai important, anume statul reglementează activitatea businessului cu legislația sa și creează condițiile optime pentru afaceri.

În urma analizei efectuate ca o concluzie putem afirma că :

1. Totuși situația Republicii Moldova în sfera businessului, comparativ cu alte țări din raportul „doing business” este satisfăcătoare, și nu este o problemă că nusuntem unii din cei mai buni, deoarece avem tendința de a se ridica pe scara ierarhică luând exemple de la țările ce au ajuns înaintea noastră.

2. Există o mică divergență între situațiile care sunt descrise pe hârtie și ceia ce se întâmplă în realitate, acest fapt se datorează corupției răspândite în țară și situației politice a țării neclare precum și a economiei neefective. Și dacă corupția nu o putem lichida, atunci schimbarea situației politice prezente în țară necesită o rezolvare urgentă, deoarece anume statul reglementează activitatea de antreprenoriat. Ca urmare această problemă rămâne actuală și complexă.

3. Moldova este țara minunelor, deoarece cu un venit național brut pe cap de locuitor în mărime de 1810 \$, ceia ce practic de opt ori mai mic decât venit național brut pe cap de locuitor a Federației Ruse, moldovenii cu succes activează în sfera businessului.

Bibliografie

1. www.doingbusiness.org
2. www.flux.md
3. www.marketwatch.com
4. ieg.worldbankgroup.org